1852. **LEEUWARDER COURANT.** No. 90.

DINGSDAG den 9 NOVEMBER.

TE ZEGELEN

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 5 November 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 9,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 218,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . .	- 218,00.

Leeuwarden, den 6 November 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

STAATS-LOTERIJ.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*, brengt bij deze, naar aanleiding van een besluit van Zijne Excellentie den Minister van Financien, van den 23 October 1852, no. 50, afdeeling Registratie, ter kennis van een iegelijk, die daarbij belang heeft, dat door genoemden heer Minister, bij dat besluit, krachtens Zijner Majesteits beschikking van den 23 Junij 1852, no. 85, in verband met die van 19 November 1850, no. 81, is vastgesteld eene 219de Staats-Loterij, groot *negen honderd negentig duizend gulden*, bestaande uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien.

Leeuwarden, den 8 November 1852.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

STAATS-LOTERIJ.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financien, bij resolutie van den 4 November 1852, no. 67, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de loten der 218de Staats-Loterij, gedurende de *derde* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 8 November 1852, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten . .	*f* 84,00.	Geheele Loten . .	*f* 47,00.
Halve.	- 42,00.	Halve	- 23,50.
Vijfde.	- 16,80.	Vijfde	- 9,40.
Tiende	- 8,40.	Tiende	- 4,70.
Twintigste	- 4,20.	Twintigste	- 2,35.

Leeuwarden, den 8 November 1852.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 5 November.

Alhier is eene maatschappij opgerigt, met een kapitaal uit aandeelen bestaande, ter exploitatie eener geoctroijeerde uitvinding van den heer *Martin Roberts.* Deze heeft namelijk eene batterij weten te vervaardigen, die *constant* licht geeft en geheel kosteloos werkt, dewijl zij een zeker *precipitaat* oplevert, dat groote handelswaarde bezit, en waarvan de verkoop derhalve de kosten van de batterij dekt, niet alleen, maar bij de tegenwoordige beursprijs zelfs een batig saldo afwerpt. Met het licht door deze batterij verkregen kunnen zoowel straten en pleinen, als paleizen, huizen en winkels worden verlicht. Door middel van draden, verbonden met eene reusachtige batterij in de hoofdstad, neemt de uitvinder aan door het geheele rijk licht te leveren. Voor het tot stand komen der maatschappij, heeft de heer *Roberts* alhier allerbelangrijkste proeven genomen, met gunstig gevolg.

— De draden van den onder de zee naar de Fransche kust doorloopende electro-magnetischen telegraaf zijn onlangs verlengd van Dover naar deze stad, en daarmede is eene regtstreeksche telegrafische gemeenschap tusschen de hoofdstad en Parijs tot stand gekomen. Jl. Maandag is voor 't eerst daarmede gewerkt, en zijn verscheidene berigten van hier naar Parijs, en wederkeerig in weinige minuten afgezonden en terug ontvangen.

PARIJS, den 4 November.

De Senaat is heden te twaalf ure bijeengekomen. Men weet het doel zijner bijeenroeping. De maarschalk *Jérôme*, die bij de opening der zitting presideerde, heeft na eene korte rede te hebben uitgesproken, uit kieschheid de zaal verlaten.

Door tien leden is een voorstel gedaan, hetwelk ook in overweging is genomen met toestemming van den minister van Staat, die mededeeling heeft gedaan van eene soort van boodschap van den President, waarin wordt te kennen gegeven dat de natie de herstelling van het Keizerrijk wenschelijk acht, en dat zulks geschiedt om aan haren wensch te voldoen.

Eene commissie van tien leden, waarbij zich waarschijnlijk het bureau zal voegen, is benoemd om dit voorstel te onderzoeken.

De Vergadering is daarop tot den volgenden dag uiteengegaan. Volgens sommige zal over het Senaats-besluit reeds morgen, volgens andere eerst Maandag worden gestemd.

De geruchten omtrent eene kortstondige dictatuur, aan den nieuwen Keizer op te dragen, hebben veel van hunne waarschijnlijkheid verloren. Men verzekert nu daarentegen, dat de constitutie van 14 Januarij slechts zeer geringe wijzigingen zal ondergaan, niet meer dan juist noodig is om haar in overeenstemming te brengen met den nieuwen regeringsvorm.

Men spreekt veel van den tegenstand welke de aanwijzing van den tak *Jérôme*, in de opvolgings-kwestie, ontmoet. In elk geval zou deze aanwijzing niet geschieden dan nadat *Lodewijk Napoleon* van zijne uitgestrekte bevoegdheid om een opvolger aan te wijzen, geen gebruik had gemaakt.

De instelling van een onder-Koningschap in Algerie voor den prins *Napoleon Jérôme*, wordt thans als zeker beschouwd. Men verzekert dat den onder-Koning eene volkomene administrative, doch niet politieke onafhankelijkheid zal worden verleend, terwijl hij door eene soort van regering zou worden ondersteund.

's GRAVENHAGE, den 6 November.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Woensdag ll. is beraadslaagd over de wet, betreffende de wijziging van de tarieven van regten op het eiland St. Martin.

De heer *Cost Jordens* heeft aangedrongen op nog meerdere ontlasting; inzonderheid betreffende de regten van het zout, ten einde dezen tak van volksnijverheid, welke voor zoo veel ontwikkeling vatbaar is, te bevorderen.

De minister van kolonien heeft verklaard, daar geenszins mede te kunnen instemmen, en het daarvoor te houden, dat in den moeijelijken toestand, in welken de bevolking van St. Martin verkeert, de belasting op het zout de beste is, die kan worden geheven; — dat ook, in weêrwil van deze belasting, de zoutproductie toeneemt, en wel met reuzenschreden, en dat, zoo men deze belasting zoude willen afschaffen, men voor het bestuur van het eiland zijne toevlugt zoude moeten nemen tot subsidien van de zijde van het moederland. — De wet is daarop met algemeene stemmen aangenomen.

Vervolgens is beraadslaagd over de wet op de verstrekkingen. Op de aanmerking van den heer *v. Rijckevorsel*, betreffende het verschil van het gevoelen van den minister van finantien met dat der ministers van marine en van oorlog, ten aanzien van de voordragt van eene afzonderlijke wet op de regeling der verstrekkingen, heeft de minister van oorlog te kennen gegeven, dat zijn ambtgenoot, bij de verdediging van de wet, het geschiedkundig beloop der aangelegenheid niet zoo goed voor oogen heeft gehad, als hij, die de zaak opzettelijk heeft onderzocht; maar dat, wat ook van dit verschil moge zijn, dit zeker is, dat de zaak nog in haar geheel is gebleven; — dat, met de voordragt van eene wet op de regeling der verstrekkingen, geene inbreuk behoeft te worden gemaakt op de te verwachten wet op de algemeene Rijks-comptabiliteit, en dat dan ook met den eersten eene bijzondere wet op de regeling dezer aangelegenheid zal worden voorgedragen.

Na deze verklaring is ook de bedoelde voordragt met algemeene stemmen aangenomen.

In de zitting van Donderdag zijn de beraadslagingen gehouden over het ontwerp, tot regeling van de provincien in kiesdistricten, ter benoeming van leden der Provinciale Staten. Bij die gelegenheid zijn door de heeren *van Wessem* en *van Nispen van Pannerden* eenige bedenkingen in het midden gebragt, betreffende de ongelijkheid dier indeeling én in het algemeen én meer bepaald de provincie Gelderland rakende. De eerste spreker heeft echter zijne stem niet aan het ontwerp onthouden, terwijl de tweede, die hoofdzakelijk de bezwaren, reeds in het verslag opgenomen, nader ontvouwde, zich tegen de wet heeft verklaard. — De minister van binnenlandsche zaken heeft op alle punten zakelijk geantwoord, waarna de wet is aangenomen met 26 stemmen tegen 1. Daarna is de Vergadering tot nadere bijeenroeping gesloten.

— Woensdag en Donderdag zijn de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest, tot het onderzoek van het ontwerp van wet, wegens het beleid der Regering in Nederl. Indië. Men verneemt, dat dit ontwerp tot gewigtige beschouwingen en overwegingen in de afdeelingen heeft aanleiding gegeven en dat tot rapporteurs over dat ontwerp, gekozen zijn de heeren: *Baud*, *Rochussen*, *van Hoëvell*, *Blaupot ten Cate* en *Godefroi*.

Naar men verneemt, zijn bij de overwegingen in de afdeelingen over het voorstel van den heer *Wintgens*, tot het houden eener *enquête* nopens den toestand der zeevisscherijen, verschillende aanmerkingen daar tegen gemaakt, zoo over het wenschelijke, als over het tijdige van dusdanig voorstel. Men verwacht niet, dat de meerderheid der Kamer zich met het gedane voorstel zal vereenigen. Immers de groote meerderheid der leden, die aan het onderzoek in de afdeelingen hebben deel genomen, moet zich niet ten gunste daarvan verklaard hebben.

— De zitting der Algemeene Synodale Commissie der Nederl. Hervormde Kerk den 28 October jl. alhier geopend, is zamengesteld uit de heeren: *J. Borsius*, pres.; *J. S. Wor*, vice-pres.; *Timmers Verhoeven*, secret.; *H. Bouman*, hoogl., præadviserend lid, en als gewone leden de heeren: *L. Dibbits*, mr. *H. Nienhuis*, *H. J. Spijker*, mr. *J. H. Modderman*, *H. G. Doesburgh* en mr. *C. J. van Heusden*.

In de zitting van den 29sten nam zij kennis van het synodaal besluit van 8 Julij ll., op het voorstel van de Synodale Commissie tot bekendmaking van hetgeen bij haar behandeld wordt, houdende, dat deze bekendmaking geschieden zal op dezelfde wijze, als bij de Synode zelve is aangenomen, doch alleen betrekking hebben tot de reeds geheel of gedeeltelijk naar buiten werkende besluiten of maatregelen, en wordt aan den vice-president opgedragen, om in overleg met den president en secretaris hieraan het noodige gevolg te geven.

Tot vele en hoogst belangrijke werkzaamheden is de Commissie geroepen. In verband tot de herziening der Kerkelijke Reglementen heeft de Synode haar opgedragen, ontwerpen te maken van een herzien reglement op de uitoefening van kerkelijk opzigt en tucht; een reglement op het beheer der kerkelijke goederen; de regeling van het beheer der classikale kas; een reglement op de classikale kassen; eene instructie voor den quaestor-generaal; veranderingen in de bijzondere reglementen in verband met het Algemeen Reglement, alsmede in de reglementen voor protestantsche gemeenten in de Kolonien van Weldadigheid. Voorts zijn onder anderen nog lastgevingen door de Synode op haar verstrekt, betreffende: *a.* de geestelijke goederen, *b.* de Kosterijen, *c.* het Hulpfonds, *d.* de nieuwe Bijbelvertaling, *e.* het kerkelijk orgaan en de uitgave van het kerkelijk blad, *f.* de viering van den Goeden Vrijdag, *g.* de algemeene Weduwen-beurs.

De meest gewigtige aangelegenheden zijn reeds in handen van commissien, die zich voorbereiden, om ten deele in den loop dezer zittingen, ten deele in de aanstaande voorjaarsvergadering, te rapporteren.

Op voorstel van den secretaris heeft de Commissie in de zitting van 1 November besloten, om namens de Nederlandsche Hervormde Kerk zich mede te bemoeijen met de gebeurtenis in Toscane, welke zoo zeer de algemeene deelneming onder de Hervormings-gezinden, niet alleen in ons Vaderland maar in geheel Europa verwekken. Over den aard van hare bemoeijing zal zij later beraadslagen, wanneer zij de voorlichting van eenige daartoe gecommitteerde leden zal ontvangen hebben.

GRONINGEN, den 4 November.

Op den 1 November 1852 was het juist *tien* jaren geleden, dat de *landhuishoudkundige school* te Groningen opgerigt is. Even als hieraan op de lessen aan deze instelling Dingsdag herinnerd werd, meenen wij ook voor een grooter publiek de aandacht hierop te moeten vestigen. Op den 1 November 1842 was het een uitvloeisel van het hier bestaand *Departement der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Nijverheid*; eene eerste proeve, om de *wetenschap* met de *praktijk* des landbouws tot een wél zamenhangend geheel te verbinden. Sedert heeft deze school zich tot eene zelfstandige inrigting verheven, waar de wetenschap onderwezen en de praktijk — op eene reeds vrij aanzienlijke boerderij van ruim 60 bunder land — beoefend wordt. Zij geniet de ondersteuning van het Rijk, van de Besturen der provincien Groningen en Drenthe en van onderscheidene bijzondere personen, en mogt nog zeer onlangs een krachtdadig bewijs van belangstelling van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning ontvangen. Vele bekwame mannen, waaronder hoogleeraren aan de Hoogeschool alhier, hebben zich vereenigd, om het onderwijs op eenen behoorlijken voet te doen geven en eenige der wetenschappelijke instellingen, waarop deze stad roem draagt, werken tot ondersteuning dezer school mede. Geen wonder, dat men alzoo de toekomst bemoedigd te gemoet ziet en het bestuur het voornemen heeft, deze instelling steeds meer en meer uit te breiden, tot het eenmaal geheel in de hieromtrent in Nederland bestaande behoeften kunne voorzien.

SNEEK, den 5 November.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken, alhier, heeft op eene bij haar ingekomen circulaire van het depart. van binnenl. zaken, geadviseerd: 1°. Dat het wenschelijk zoude zijn, om de Nederl. el, bij den verkoop van alle goederen en stoffen, die bij de lengtemaat uitgemeten worden, door eene andere wettige lengte, onder eene bijzondere benaming, b. v. die van winkel-el, te doen vervangen, en dat aan de lengtemaat van 7 palm de voorkeur behoort gegeven te worden; 2°. dat het vaatwerk, hetwelk ter aflevering van inlandsche gefabriceerde dranken en vochten wordt gebruikt, aan *geen* ijk en herijk behoort onderworpen te zijn.

— Op Woensdag den 27 Oct. ll. vervoegden zich, tegen den avond, ruim 20 arbeiders, die tusschen Koudum en Molkwerum werkzaamheden hadden verrigt, en nu naar hunne woonplaats, Bakhuizen, terugkeerden, aan de stoomfabrijk van jhr. *van Swinderen*, gelegen aan de Warnservaart, en verzochten, om aldaar met eene boot te worden overgezet. Hun verzoek werd ingewilligd, en nu begaven zich vooreerst 16 hunner in de, daarvoor te kleine, boot, waarvan dan ook het ongelukkig gevolg was, dat deze, zoodra zij van den wal was afgestoken, oogenblikkelijk zonk. Men heeft slechts elf van hen kunnen redden, zoodat er vijf zijn verdronken, waarvan de oudste 30 en de jongste 20 jaren telde, terwijl 3 hunner gehuwd waren. Het toenmaals onstuimige weder en een in volle vaart juist aldaar voorbijzeilend tjalkschip waren zeer belemmerend in de pogingen tot redding.

LEEUWARDEN, den 8 November.

Op de aanbevelingslijst van 6 kandidaten voor de betrekking van raadsheer in het prov. geregtshof van Friesland, door dat collegie aan de Staten dezer provincie ingezonden, zijn geplaatst de heeren mrs.: *G. Hiddema Jongsma*, president van de arrondissements-regtbank te Sneek; *C. C. C. Warmolts*, procureur; *C. Sloeswijk Vening*, regter in de arrond-regtb.; *J. W. Tromp*, Rijksadvocaat; *C. J. van der Veen*, lid der Gedep. Staten van Friesland, en *S. W. Tromp*, procureur, de laatste vijf allen te Leeuwarden.

— Zaturdag avond jl. had in de zaal *de Nederlanden*, bij den logementhouder *de Kes*, in het Zaailand alhier, nevens de repetitie voor de 2de soirée musicale van gisteren avond van het gezelschap *Frascati*, ook die plaats van de voordragt van het dichtstuk: »*Het graf van een soldaat*", door den heer mr. *C. M. A. Simon van der Aa*, met afwisseling en begeleiding van muzijk, vervaardigd door den heer *S. Samehtini*. Het was eene eerste oefening, maar die reeds uitstekend, aan die er bij tegenwoordig waren, is bevallen, en waarvan wij welligt eerst later melding zouden hebben gemaakt, ware het niet, dat ons ter oore is gekomen dat het voornemen bestaat, in diezelfde zaal een concert te geven van meesters en liefhebbers, ten voordeele der 8 weduwen en 26 weezen van de verongelukte zeelieden te Hellevoetsluis, waarbij de dichter en de componist zich bereid hebben verklaard ook dat stuk op te voeren.

Moge dit nuttig doel velen opwekken om dien muzikalen avond bij te wonen.

— Bij Z. M. besluit van den 4 dezer, no. 80, is de heer mr. *S. Wijbenga*, eervol ontslagen als procureur bij de arrondissements-regtbank te Sneek.

— Bij Koninklijk besluit van den 4 dezer, no. 76, is aan den heer *H. Coopmans*, op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Workum, behoudens aanspraak op pensioen.

— Bij Z. M. besluit van den 30 October 1852, no. 48, is benoemd tot procureur bij de arrondissements-regtbank te Heerenveen, de heer *W. B. Kool van Heerens*.

— De *Prov. bladen* nos. 167—170 bevatten de volgende besluiten en missive van HH. Ged. Staten en den heer Commissaris des Konings:

1°. houdende mededeeling van eene missive van den minister van binnenlandsche zaken, houdende verzoek, om zorg te dragen voor de uitvoering van het Koninklijk besluit van den 19 Oct. ll. no. 23, (*Staatsblad* no. 185), waarbij onder de inrigtingen, welke volgens art. 3 van het Koninkl. besluit van 31 Januarij 1824 (*Staatsblad* no. 19) niet dan na verkregen toestemming der plaatselijke besturen kunnen worden daargesteld of veranderd zijn, zijn opgenomen de magazijnen of hoopen van beenderen en lompen.

2°. houdende mededeeling van de beschikking van den minister van finantien van den 30 Oct. ll. waarbij met wijziging in zoo verre van het 1ste lid der resolutie van den 14 Junij 1850, no. 29, bepaald wordt, dat, wanneer, te rekenen van den 1 dezer eenig stuk vee, ten gevolge van longziekte, op last van HH. Ged. Staten moet worden gedood en de belanghebbende daartoe alsdan onmiddelijk overgaat, hij onverwijld de aangifte behoort te doen, voorgeschreven bij art. 3 der wet van 28 April ll. (*Staatsblad* no. 96), als wanneer vervolgens door den ontvanger ten aanzien van die aangifte op gelijken voet moet worden gehandeld als met de gewone aangifte van ter slagting bestemd vee; zullende de afhakking van het alzoo op last van HH. Ged. Staten afgemaakte vee niet mogen plaats hebben, dan na verloop van 24 uren na de bedoelde aangifte aan den ontvanger.

3°. houdende mededeeling, dat het rundvee aanwezig geweest in weiden, waarin geene longziekte heeft geheerscht, doch dat op stallen met verdacht vee vermengd, insgelijks als verdacht beschouwd, met het merkteeken V zal worden geknipt, mitsgaders, dat het waarschuwingsbord, bedoeld bij de 2de zinsnede van art. 20 van het reglement, op het erf van iederen besmetten stal zal worden geplaatst.

4°. houdende mededeeling, dat volgens art. 30 der wet van 6 Maart 1852 (*Staatsblad* no. 47) de premien voor viervoetig schadelijk gedierte, *met uitzondering van wezels*, slechts genoten worden voor zoo ver het is gedood tusschen den 1 Mei en 1 November van ieder jaar.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft zich bij adres tot den Koning gewend, met verzoek, dat het getal der raadsleden van dat hoogste regterlijke collegie wederom op *veertien* worde gebragt, en dat derhalve de Raad moge worden gemagtigd, over te gaan tot het opmaken en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanbieden van twee lijsten van kandidaten, tot aanvulling der twee plaatsen, die op dit oogenblik in den Hoogen Raad onvervuld zijn.

— Dezer dagen heeft de Hooge Raad der Nederlanden uitspraak gedaan in zake *N. Fregères*, requirant in cassatie van een vonnis der arrond. regtbank te Amsterdam, betrekkelijk de regtsgeldigheid van het aldaar bestaand reglement ten aanzien der verpligting van tappers, om drenkelingen in te nemen. De Hooge Raad heeft beslist, dat de req. niet schuldig verklaard en veroordeeld is ter zake van het weigeren tot *inneming* van eenen drenkeling in zijne herberg, maar wegens weigering, om eenen reeds ingebragten drenkeling *aldaar te doen verblijven*; dat er dus niet blijkt, dat men de woning van den req. *zijns ondanks* is binnengetreden, maar dat in tegendeel, met zijne toestemming heeft plaats gehad; dat nu het laatste gedeelte van de verordening van 1826 met juistheid op de daad van weigering des req. is toegepast en daardoor niet is gehandeld in strijd met de grondwet. Het vonnis is niet te min vernietigd, alleen voor zoover de geldboete is uitgesproken ten behoeve der stad, dewijl dit niet alleen in strijd is met art. 6 der verordening van 1826, maar daardoor ook art. 466 van het wetboek van strafregt verkeerd is toegepast, als alleen betrekking hebbende op de daarin bedoelde boete van 1—15 franken. Op dezen grond is met vernietiging van het vonnis *a quo*, ten principale bevestigd het vonnis des regters voor zooveel daarin de geldboete is uitgesproken ten behoeve van den Staat, met condemnatie van den requirant in de kosten van cassatie.

— Van wege de commissie voor het droogmaken van het Haarlemmer-meer wordt berigt, dat de menigvuldige in de maand October gevallen regens, die aan de oude droogmakerijen en polders zoo veel overlast van water hebben gegeven, ook van merkbaren invloed zijn geweest op den waterstand van den genoemden nog weinig met kanalen doorsneden Meerpolder. Die stand is den laatsten October bevonden 3 el 84 duim beneden A. P. en is alzoo sedert 30 September 18½ Ned. duim gerezen. Daardoor is ook de verkaveling belemmerd, zoodat aan de hoofdvaart tusschen *de Lijnden* en *de Leeghwater* nog 675 ellen ontbreken. De stoom-werktuigen hebben, zoo dikwerf Rijnlands-boezem dit veroorloofde en het schoonmaken van ketels enz. het niet verhinderde, gewerkt. Het stoomgemaal van Spaarndam is gedurig in werking geweest, en dat van Halfweg zal eerlang dienst kunnen doen.

— De algemeen erkend wordende behoefte eener meerdere of mindere aardrijkskundige kennis, heeft het onmisbaar gevolg gehad, dat een groot aantal handleidingen en woordenboeken, van tijd tot tijd het licht hebben gezien. Doch hoe verdienstelijk ook de arbeid van vele bekwame mannen moge geweest zijn, ten opzigte der géographische woordenboeken, heeft men eene zich steeds openbarende onvolledigheid, bij het vruchteloos zoeken naar deze of gene min belangrijke plaats, moeten ondervinden. Gaarne vernam men daarom, dat de boekh. *G. B. van Goor*, te Gouda, eene poging wilde aanwenden, om in één lijvig boekdeel, een zoo veel mogelijk volledig géographisch woordenboek uit te geven. De zeer billijk gestelden prijs van 75 cents voor ieder der 20 afleveringen, waaruit het werk zal bestaan, mogt den ondernemer, na de uitgifte van het eerste nommer, reeds de aangename overtuiging doen erlangen, dat zijne zeer moeijelijke en hoogst kostbare onderneming, de goedkeuring en ondersteuning van vele belangstellenden in ruime mate mogt wegdragen. Achtereenvolgens hebben thans reeds in 336 pagina's druks de *zeven* eerste afleveringen het licht gezien, waarin men tot in de letter G is gevorderd. Tot dus verre zijn daarin alle kleine plaatsen in ons vaderland, en ook zeer vele in naburige en ver verwijderde landen gelegen min belangrijke plaatsen, naar behooren opgenomen, en mag men alzoo verzekerd zijn door het geheele werk, in het bezit van een zeer volledig woordenboek te zullen komen. Wij vestigen daarom gaarne de aandacht op de uitgave van dit veel omvattend werk.

— De *Staats-Courant* behelst een uitvoerig rapport van de heeren *L. J. A. van der Kun* en *F. W. Conrad*, over de gesteldheid van den Holl. spoorweg, inzonderheid van het gedeelte tusschen 's Gravenhage en Leyden, alsmede over de vermoedelijke oorzaken van de onheilen, onlangs op dien spoorweg voorgevallen. Het resultaat van het onderzoek naar de gesteldheid van den weg luidt over het algemeen geruststellend. Ten slotte wordt door den heer *F. W. Conrad* de wensch uitgedrukt, om van zijne betrekking, als speciale commissaris van 's rijks wege bij de Holl. spoorweg maatschappij ontheven te worden.

— De *Tielsche Courant* deelt het volgende mede: »Wij vernemen van eene doorgaans goed onderrigtte zijde, dat het ontwerp van wet op de regterlijke organisatie, zoo niet vroeger, dan toch dadelijk na het winter-reces aan de Tweede Kamer zal worden ingediend, en dat het in vele opzigten van het laatst niet-aangenomene zal verschillen. Onder anderen verzekert men, dat daarin geene sprake zal zijn van suppressie van regtbanken, en men gelooft dit te eerder, dewijl men meent, dat de tegenwoordige minister van justitie, in zijne vroegere betrekking van procureur-generaal bij het provinciaal hof van Noord-Brabant bepaaldelijk geadviseerd heeft tegen de vroeger voorgestelde opheffing van de arrondissements-regtbank te Eindhoven, en dat de toegang tot die regtbanken voor de regtzoekenden zoo gemakkelijk mogelijk moet worden gemaakt".

— De deputatie, door Protestanten van Engeland, Frankrijk, Duitschland en Nederland naar den groothertog van Toscanen gezonden, ten einde bij dezen op te treden ten gunste van de veroordeelde echtgenooten *Madiai*, is te Florence aangekomen, en ten gehoore bij den Groothertog toegelaten. Zij vermeed zorgvuldig alles, wat haar vóór en tijdens dat gehoor, eenig politiek karakter zou hebben gegeven, alhoewel het niet aanmatigend zou zijn geweest, als zij iets officieels in hare pogingen had gelegd. De Groothertog begon zijn antwoord met te spreken over zijne groothertogelijke *prerogatieven*, maar eindigde tevens met aan de deputatie te verzekeren, dat hij van die *prerogatieven* een *edelmoedig gebruik* zou maken.

Er is alzoo hoop, dat de Madiai's, die al de gestrengheid van hun vonnis in de inrigting van dwangarbeid ondervinden, verzachting zoo niet kwijtschelding van straf zullen erlangen, en wel vrij spoedig, trouwens als de Groothertog ten hunnen opzigte wezenlijk edelmoedig wil zijn, is het tijd, omdat hunne gezondheid reeds veel heeft geleden.

Door toeval kwamen de heeren *Elout* uit Nederland, *de Pourtalès* uit Duitschland en *Tronchin* en *St. George*, uit Zwitserland eerst te Florence, toen de overige leden der deputatie de bewuste audientie reeds hadden afgelegd en daarna uiteen waren gegaan. Tegelijk met de Engelsche en Fransche leden, kwam ook te Florence aan, de heer *Bulwer*, Engelsch gezant in Toscane, en de heeren *d'Usedom* en graaf *von Arnim*, de laatste met eene bijzondere zending des Konings van Pruisen, betrekkelijk dezelfde zaak.

— Het Engelsche dagblad *Cork Examiner* zegt, dat de Iersche boterhandel dit jaar zeer levendig is geweest en de uitvoer daarvan naar Londen, 38,389 vaten bedroeg. De Iersche boter, zou volgens genoemd blad, de Hollandsche verdringen.

— Volgens brief van Croonstad, van den 24 October, was den vorigen nacht, ter reede en langs den zuidelijken oever van het eiland, alsook in de haven veel dun ijs ontstaan; ook te Petersburg was reeds ijs.

ROTTERDAM, den 4 November.

Gisteren avond is door den breeden kerkeraad der Nederduitsche hervormde gemeente alhier, uit het vermeldde twaalftal van predikanten, het volgend zestal gemaakt: DD. *A. Niermeijer*, th. dr. te Wemeldinge; *W. J. O. Sluiter*, te Wijhe; *J. Hooykaas Herderschee*, te Nijmegen; *J. P. Stricker*, th. dr. te Dordrecht; *M. N. J. Moltzer*, te Haarlem, en *H. Uden Masman*, te Meppel.

HOORN, den 3 November.

Uit het vroeger vermelde twaalftal, is heden door den breeden kerkeraad der Hervormde gemeente alhier geformeerd het navolgend, alphabetisch gestelde, zestal van predikanten: DD. *F. W. B. van Bell*, te Noordwijkerhout; *F. F. J. Boonakker*, t[illegible]nkhuizen; *L. van Dijk*, te Zevenhuizen; *B. van Hattem*, te Wilnis; *C. J. van Ketwich*, te Schoonhoven; *W. J. O. Sluijter*, te Wijhe.

KAMPEN, den 5 November.

Gisteren heeft de breede kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, opgemaakt het volgend zestal van predikanten: DD. *J. B. F. Heerspink*, te Gieten; *J. M. van Loon*, te Hoogezand; *G. W. Sannes*, te Oude Pekel-A; *W. J. O. Sluiter*, te Wijhe; *H. Steenberg*, te Dirksland; *S. Coolhaas van der Woude*, te Nieuw-Beerta. En daaruit dit drietal: *J. M. van Loon*, *H. Steenberg* en *S. Coolhaas van der Woude*.

218de STAATS-LOTERIJ.

Vijfde klasse.

5de Trekk.	No. 17423, een prijs van *f* 1000.
6de »	No. 3913, 102, 15987, 18978 en 7833, ieder een prijs van *f* 1000. No. 15391, een prijs van *f* 2500.
7de »	No. 54, een prijs van *f* 1000.
8ste »	Nos. 5574 en 17182, ieder een prijs van *f* 1000.

***VERKORT VERSLAG** van den toestand der gemeente* Leeuwarden, *over* 1851, *door Burgemeester en Wethouders aan den Raad dier gemeente ingediend in de maand April* 1852.

(*Vervolg van no.* 82.)

Het inschrijvings-register voor de loting der nationale militie, wegens de ligting van 1851, bevatte in het geheel 360 man, terwijl het te leveren contingent bedroeg 64 man. Dit contingent is geheel geleverd met uitzondering van een man, die, als buitenvaarder afwezig zijnde, niet konde worden opgespoord.

De staat der schutterij is behoorlijk, en, in overeenstemming met de bestaande voorschriften, georganiseerd. De schutters zijn voldoende gewapend en gekleed en de wapen-oefeningen worden in den zomer geregeld gehouden.

De sterkte van de geheele schutterij beloopt:

Actief	363 man.
Reserve	348 »
Te zamen	711

Het getal kerkelijke gemeenten is 7, namelijk:

a. de Ned. Hervormde Gemeente, met	7	leeraren.
b. de Waalsche » »	1	»
c. de Christelijk Afgesch. » »	1	»
d. de Luthersche » »	1	»
e. de Doopsgezinde » »	2	»
f. de Roomsch Katholijke » »	4	»
g. de Israëlitische » »	1	»

Er bestaan binnen deze gemeente 14 openbare scholen en 2 bijzondere scholen der 2de klasse.

Op den 15 Januarij 1851 hebben onderwijs ontvangen: in de openbare scholen 1765 jongens en 1581 meisjes; in de bijzondere scholen 78 jongens en 44 meisjes. Op 15 Julij 1851 bedroeg dit getal in de openbare scholen 1705 jongens en 1581 meisjes en in de bijzondere scholen 75 jongens en 43 meisjes. Totaal op 15 Januarij 3468 en op 15 Julij 3404. — Het getal leerlingen van beide geslachten, dat kosteloos onderwijs ontvangen heeft, bedraagt 1746.

Het getal onderwijzers was: van den 1sten rang 1, van den 2den rang 13 en van den 3den rang 1, te zamen 15, benevens eene onderwijzeres voor de stadsfransche kostschool voor jonge jufvrouwen.

De staat van het onderwijs is zeer voldoende. Ook de school-localen en onderwijzers-woningen zijn, behalve de armenschool voor jongens en de beide hulparmenscholen, in goeden toestand en worden behoorlijk onderhouden. Bijzondere verbeteringen of vernieuwingen zijn in dit jaar daaraan niet geschied.

In de scholen van bijzonderen aard en strekking, werden bewaard of onderwezen, het volgend getal, zoo jongens als meisjes: op 3 bewaarscholen: 15 Januarij 247, 15 Julij 317; op 8 kleine-kinder- of maitressen-scholen: 15 Januarij 404, 15 Julij 358; op 2 herhalingscholen: 15 Januarij 175, 15 Julij geene; op 2 zondagscholen (afzonderlijk voor elk geslacht): 15 Januarij 174 jongens en 161 meisjes, 15 Julij geene; op 1 volks-zangschool: 15 Januarij 80, 15 Julij 48. Te zamen 16 scholen en totaal op 15 Januarij 1241 en op 15 Julij 723 leerlingen. In al deze scholen vonden de zorgen der bewaring, het toevoorzigt en het onderwijs, over het algemeen, doeltreffend plaats.

De subsidie door de gemeente ten behoeve van het lager onderwijs, over 1851, verleend heeft, na aftrek van het ontvangen schoolgeld, bedragen *f* 12,493.61½.

Het te dezer stede gevestigde schoolonderwijzers-gezelschap bestond bij het einde des afgeloopen jaars uit 55 leden, waarvan 40 binnen de stad zelve wonen. Het gezelschap bezit eene bibliotheek (door eene subsidie van het gouvernement) en eene leesinrigting en de leden keeren aan de weduwen van overledene leden, jaarlijks eene betrekkelijk geringe som uit. Het gezelschap neemt niet alleen in bloei toe, maar beantwoordt alzoo ook aan zijn doel.

Aan het gymnasium zijn 5 onderwijzers verbonden, als: 1 rector, 1 conrector, 1 praeceptor, 1 leeraar in de wiskunde en 1 docent in de nieuwere talen en letterkunde. Het getal leerlingen, op ultimo December 1851 bedroeg 41, als: bij den rector 10, bij den conrector 11 en bij den praeceptor 20. — De staat van het onderwijs kan voldoende genoemd worden; evenwel schijnt de uitbreiding van het onderwijs in de nieuwere talen wenschelijk te zijn, waartoe het

... voldoende schoollocaal zoude kunnen worden ingerigt en waarvan ook bereids een verzoek van curatoren bij den gemeente-raad aanhangig is. Het materieel bevindt zich, even als de hulpmiddelen, in eenen goeden staat.

De toestand der alhier bestaande teekenschool is niet ongunstig. Het getal leerlingen blijft nog steeds belangrijk en bedraagt, over den destijds nog loopenden cursus, in het handteekenen 57, en in het bouwkundig teekenen 51, te zamen 108, zijnde 24 minder dan ten vorigen jare. Het gedrag der leerlingen is, over het algemeen voldoende, terwijl door sommigen zelfs uitmuntende vorderingen worden gemaakt. Wegens gebrek aan een genoegzaam getal leerlingen, die met hoop op goeden uitslag zouden kunnen beproeven, zoude echter in den destijds loopenden cursus niet naar de gewone zilveren medaille worden gedongen.

De Maatschappij ter bevordering van schilder- en teekenkunst in Friesland, in het begin des jaars gevestigd, mogt aanvankelijk blijken van belangstelling ondervinden, dewijl het aantal leden, zoo gewone als buitengewone, 158 bedraagt.

De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, (Departement Leeuwarden), streeft bij voortduring naar, om op het voetspoor van het hoofdbestuur te Amsterdam, binnen deze gemeente verlichting en kennis te verspreiden en ten algemeenen nutte werkzaam te zijn. Er zijn door haar opgerigt: eene departements-bewaarschool, eene herhalingsschool voor jongens en eene voor meisjes. Sedert 30 jaren worden, van November tot Maart, wekelijks volksvoorlezingen, onder den naam van herinneringslessen, gehouden, die zich uitstrekken tot al hetgeen wetenschap, godsdienst, zedekunde en de gebeurtenissen van het dagelijksch leven betreft. De volkszangschool, die gedurende 5 jaren in werking was geweest, is op 1 Julij 1851 gesloten, wegens het ophouden der subsidie uit de algemeene kas. Zij heeft niet dat nut opgeleverd, dat men er van had gehoopt. De hervatting der lessen aan de normaal-inrigting voor de gymnastie (waar van door 130 leerlingen van December 1850 tot aan hare sluiting in Junij 1851 werd gebruik gemaakt) konde niet geschieden wegens het vertrek van den leeraar den heer *Euler*, naar de Kweekschool te Haarlem. — Aan 33 ondermeesters en kweekelingen tot onderwijzers is, in de 6 zomermaanden van 1851, 2 maal 's weeks, van wege het departement, *gratis* onderwijs gegeven in de reken-, stel- en meetkunde. — De bibliotheek voor bejaarden heeft bijna 800 boekwerken en doorgaans 150 lezers; die voor jongelieden en kinderen 900 boekwerken en 30 lezers, en die voor het onderwijs 300 werken en 30 lezers.

Het alhier gevestigde natuurkundig genootschap telt 46 leden, die onderscheiden worden in werkende en gewone leden, benevens 7 eereleden. De toestand des genootschaps mag gunstig genoemd worden; het bezit eener kleine bibliotheek en eener niet onbelangrijke verzameling van physische en andere werktuigen worden allezins geacht bevorderlijk te zijn, dat het genootschap aan zijn doel blijft beantwoorden.

Het Friesch genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde telt ongeveer 250 leden, zoo binnen als buiten de stad. Zijn toestand is niet ongunstig.

(*Het vervolg hierna.*)

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL te *Leeuwarden*, roepen bij deze op alle zoodanige Jongelingen, welke verlangen onderwijs te ontvangen in het Bouwkundig Teekenen, om zich van heden tot den 12 dezer, daartoe aan te melden ten huize van den Heer J. VAN DER WIELEN, op de Nieuwestad alhier, des middags ten 12 uren, ieder voorzien van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door de bazen bij welke zij werken, ten einde uit degenen die zich alzoo aangeven eene keuze te doen, ter vervulling der opengevallen plaatsen op gedachte school.

Leeuwarden, den 5 November 1852.

VAN BOELENS, *Voorzitter.*
C. J. BOLTEN, *Secretaris.*

Om bij te wonen het Volksonderwijs, of de zoogenaamde HERINNERINGS-LESSEN, welke op Maandag den 15 November 1852 zullen beginnen, kunnen Mannen, boven de 18 jaren oud, zich alsdan vervoegen 's avonds *zeven* uur, in het Departements-gebouw der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen;* zullende niemand worden toegelaten, tenzij vooraf ingeschreven.

Namens Bestuurders,
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

LOTERIJ.

De Directie van de loterij »voor nijvere armen" alhier, verzoekt vriendelijk ieder, die haar behulpzaam wil zijn in de leeniging van den nood veler hulpbehoevenden in den winter, de hiervoor bestemde voorwerpen te willen inzenden, gedurende deze maand tot den vierden December e. k., bij Mejufvrouw A. B. MULIER, over de Langepijp of bij eene der overige Directrices.

Leeuwarden, 9 November 1852.

*** Getrouwd:
Ferwerd, den 4 November 1852.
J. REINDERS BZN., *van Dokkum*, en
F. C. M. KAHREL, *van Reitsum.*

*** Getrouwd:
Sneek, den 7 November 1852.
S. R. VISSER, en
W. KLEINSCHMIT.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen ZOON, AUKJE BERGSMA, Echtgenoote van
Witmarsum, den 1 November 1852. S. TACOMA.

*** Heden verloste van eene DOCHTER RIMKJE G. GEERTS, geliefde Echtgenoote van
Joure, den 2 November 1852. S. R. GEERTS.

*** Bevallen van eenen ZOON M. C. DRONTMAN, Echtgenoot van
Harlingen, den 2 November 1852. L. WESTERMAN.

*** Heden morgen beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER GRIETJE BOSHUIJER, Echtgenoot van
Leeuwarden, den 3 November 1852. A. DE BOTH, *Confiturier.*

*** Heden avond overleed mijn dierbare Man MARTEN F. MIEDEMA, in leven Landbouwer en Kerkvoogd alhier, in den gezegenden ouderdom van ruim 65 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 39 jaren.

Aalsum, den 31 October 1852.

T. H. VAN DER MEER,
Wed. M. F. MIEDEMA,
mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

*** Heden morgen circa 6 uren, overleed tot onze bittere droefheid, onze geliefde en zorgdragende Vader en Behuwd-vader TJITTE W. SMITS, na eene ongesteldheid van bijna 6 weken, in den ouderdom van 81 jaren en ruim 4 maanden, nalatende 2 Kinderen, 4 aanbehuwde Kinderen en 16 Kindskinderen.

Koudum, den ... November 1852.

S. T. SMITS,
uit aller naam.

Strekkende deze intusschen tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid onze hartelijk geliefde oudste Dochter en Behuwd-dochter MARIA, in den bloeijenden leeftijd van ruim 19 jaren.

..., den 5 November 1852.
... kennisgeving.

A. POSTHUMA.
J. A. H. POSTHUMA — HUGENHOLTZ.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 2 tot en met den 8 November 1852 aangegeven: 8 Geboren, 11 Overleden, Gehuwd 6 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 5 November 1852, in de Stadswaag te Leeuwarden.

... *f* 22,50. » AANVOER: 614/4, 207/8 en 99/16 vaten.
... 19 à *f* 24,50. » 5766 Ned. ℔.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke in de tweede helft der maand October 1852, ter Markt der stad *Leeuwarden*, zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte	*f* 7.45	de Mudde.	Boter,		*f* 0.84	het pond.
	Roode	» 0.00	» »	Vleesch,	Koe	» 0.34	» »
Rogge,		» 6.90	» »		Kalfs	» 0.00	» »
Gerst,	Vroege	» 0.00	» »		Schapen	» 0.36	» »
	Late	» 4.85	» »	Varkens-vleesch,	Versch	» 0.46	» »
Boekweit,		» 6.90	» »		Gerookt	» 0.68	» »
Haver,		» 2.82½	» »	Aardappelen,	Vroege	» 0.00	de Mudde.
Witte Boonen,		» 0.00	» »		Late	» 2.50	» »
Erwten,	Witte	» 0.00	» »	Zaad,	Kool	» 9.80	» »
	Groene	» 9.12½	» »		Raap	» 0.00	» »
	Graauwe	» 11.50	» »		Lijn	» 8.50	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 1 November 1852.

De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 6 November 1852.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½ pCt.	63⅜	63½	63½
Dito dito	3 »	76⅜	76½	76½
Dito dito	4 »	95⅛	95 3/16	95 3/16
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »			

FRANKRIJK.

Obligatien	3 pCt.	77¼	77½	77 7/16

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	108	
dito dito 1828/1829	5 »	106⅝	
Dito bij dito	4 »	91	
Geldl. te Londen	4½ »		

SPANJE.

Obligatien	1 pCt.	24 13/16	24 15/16	24 15/16
»	3 »	51 7/16		
» Binnenl. à 6/m	3 »	45 11/16	45¾	
Coupons Bewijzen		3 11/16		
Amort. Schuld		6¼	6⅜	

PORTUGAL.

Te Londen	5 pCt.	41⅜	41½	41½
»	4 »	37⅞	38 3/16	38 7/16

OOSTENRIJK.

Metaliek	5 pCt.	77¾	78
» (nieuwe)	2½ »	40⅝	40½
» » Amst.	5 »	90¼	90⅝

Met. La. B. 5 pCt. 90. N. Weener Loten v. 250 fl. 361. Amerik. Bank-Act. 4. Mexik. 24 15/16, 25⅛, 25⅛. Gren. 2 pCt. 21¼, ⅜. Dito Uitg. 11¼. Venez. 3½ pCt. 40¾. Met. 1851 2½ pCt 40, ⅛.

Bij vrij levendige affaire in Integralen waren heden onze binnenl. fondsen over het algemeen iets aangenamer. Van vreemde effecten waren Spaansche goed prijshoudend. Russische 4 pCt. meer aangeboden. Oostenr., Fransche, Portug. en Mexik., bij geanimeerden omzet, tot verbeterde koersen zeer gewild. Van Zuid-Amerika waren Grenada's insgelijks meer gezocht.

Zondag den 7 November.

Integralen 63 9/16. Spaansche 1 pCts. 24⅞, 15/16. Binnenl. 3 pCts. 45⅞. Fransche Uitgest. 10¼. Portug. 5 pCts. 41⅝, ⅞. Dito 4 pCts. 38½, 9/16. Fransche 3 pCts. 78⅛. Metaliek 5 pCts. 78⅛, 78, 77 15/16. Dito 2½ pCts. 40⅝, ¾. Dito Nieuwe 5 pCts. 90⅜, 7/16. Mexik. 25. Dito Onbep. 23⅛, 13/16, ¾, ⅞. Dito Rest. Bewijzen van Coup. *f* 7¼.

De stemming was heden over het algemeen iets aangenamer, bij eenige affaire in Oostenrijksche, Fransche, Spaansche, Portug. en Mexik.

Prijzen der Buitenl. Coupons en Uitgel. Obligatien.

Metaliek *f* 25.50. Div. Eng. in £ *f* 11 75. Fransche *f* 56. Belgische *f* 56. Pruisische *f* 34.62½. Ween. Bank-Act. *f* 25.56. Hamb. Russen *f* 37.12½. Russen in Zillv. R. *f* 37.62½. Poolsche in fl. *f* 28.

Oude Gerande Dukaten *f* 5.55 à *f* 5.56.

Stukken van Tien Gulden *f* 9.80 à *f* 9.90.

VOOGDEN EN VOOGDESSEN VAN HET NIEUWE STADS-WEESHUIS TE LEEUWARDEN, gedenken aan de minst-inschrijvenden aan te besteden:

Het leveren van groene en graauwe ERWTEN, witte en bruine BOONEN, gepelde GARST, ROGGEBROOD, RUNDVLEESCH, RUNDERVET, witte KOOL, WORTELEN, KOOLRAPEN, SELDERIJ en PATENT-OLIE, voor het geheele jaar 1853, ten behoeve van gemeld Gesticht benoodigd.

Wie hieraan gading maken, moeten bij gesloten billet, inhoudende den aanneming-prijs van elk artikel afzonderlijk, aan genoemd Weeshuis opgave doen vóór, of uiterlijk op Maandag den 15 November e. k., 's voormiddags, kunnende aldaar van heden af de voorwaarden van aanbesteding worden gelezen.

Leeuwarden, den 9 November 1852.

J. H. BEUCKER ANDREÆ,
Rentmeester.

TZUM, den 2 November 1852. Heden werd onze, door Kerkvoogden qq. van den Heer *T. v. d. Ploeg*, Brandspuitmaker te Grouw, nieuw aangekochte BRANDSPUIT geëxamineerd en beproefd, met zulk gevolg, dat Kerkvoogden vermeenen niet te mogen nalaten den Vervaardiger der Spuit allen lof toe te kennen, zoo wegens de soliditeit en nette bewerking der Spuit, als voor de prompte wijze, waarop dezelve is afgeleverd, zoodat zij niet aarzelen den Heer *van der Ploeg* ten gunstigsten aan te bevelen aan allen, welke zich van een zoo noodig werktuig ter afwering van gevaar zouden willen voorzien.

Namens de Kerkvoogden van Tzum,
W. BAKKER,
Administrerend Kerkvoogd.

Voornaam Boelgoed te Wijtgaard, op 11 November e. k.

De Notaris J. ALBARDA Hz., te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 11 November 1852, des morgens 9 uur, ten huize van *Pieter Simmes Andringa*, Landbouwer, te Wijtgaard onder Wirdum, bij boelgoed, op 6 maanden crediet, verkoopen:

Een uitmuntend, volkomen gezond BESLAG VEE, en eenige BOERENGEREEDSCHAPPEN, als: 20 melke-, kalve- en vare Koeijen, allen jong, 1 vroegmelke dito, 5 Kalfrieren, 2 Schapen, 3 Lammeren, 3 Aardkarren, 1 Kapchais, 1 Landrol, Kret en Koekmolen, eene partij van ongeveer 40,000 Ned. ℔ eerstgewonnen best Hooi en hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden.

Verkoop van Pasveer, onder Loenga.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal finaal verkoopen:

A. Eene ruime HUIZINGE, bestaande in 2 prompte Woonkamers, Stalling voor 8 Koeijen en groot ERF.

B. Eene hechte DITO, met SCHUUR en WOONKAMER, BLEEK en ERF, en

C. Eene nieuwe WOONKAMER, met BLEEK en GROND.

Alles staande en voor Koemelkerijen zeer geschikt gelegen aan den Straatweg, nabij Sneek; in gebruik bij de Wed. *Jan Pieters Teppema* en anderen; hiervoor is bij de beschrijving geboden: perceel *A f* 821, perc. *B f* 1000, en perc. *C f* 470.

Wie gading maakt kome Zaturdag 13 November a. s., ten 3 ure 's namiddags bij *J. R. van der Plaats* onder Goenga.

Verkooping te Bergum.

Mr. G. SCHOT en W. TROMP, Notarissen te Franeker en te Bergum, zullen, op Zaturdagen den 20 November 1852, bij de voorloopige toewijzing, ten huize van *E. W. van der Meulen*, onder Suameer, en den 4 December 1852, bij de eindelijke toewijzing, ten huize van *P. Jansma*, onder Bergum, telkens des nademiddags om 3 uur precies, in het openbaar presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, groot 34 bunder 97 roede BOUW-, WEID- en HOOILAND, gelegen onder Bergum, Hardegarijp en Suawoude, met HUIZING en SCHUUR, aan de Kloosterlaan onder Bergum, no. 430; bij *J. F. Riemersma* in gebruik, grootendeels dadelijk, de Huizing 12 Mei 1853 te aanvaarden, benevens eene MANNEN- en VROUWEN ZITPLAATS in 2 besloten Banken, in de Kerk te Bergum. Breeder bij Billetten en Boekjes omschreven.

De Ondergeteekende Notaris in de Lemmer, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de REGISTERS en MINUTEN van zijnen eervol ontslagen Ambtgenoot Mr. W. J. HEMSING, te Balk, zoomede die van wijlen de Heeren J. RUARDI en O. J. RUARDI, beide Notarissen te Sloten, ten zijnen Kantore zijn overgebragt en hij alzoo bevoegd is, daarvan Grossen, Afschriften en Uittreksels aan de daartoe regthebbenden uit te reiken.

Lemmer, den 2 November 1852.

WAUBERT DE PUISEAU, *Nots.*

VOORNAAM BOELGOED
van Vee, Boerengereedschap, Hooi enz., te Workum.

De Griffier bij het Kantongeregt te Hindeloopen, gedenkt op Woensdag den 10 November 1852, des morgens om 9 uur, in de Herberg aan de Zeesluis te Workum, bij boelgoed, op crediet van 6 maanden, voor posten boven de *f* 20, en overigens tegen gereed geld, te verkoopen:

Een bijzonder uitmuntend BOERENREEUW en BESLAG, bestaande hoofdzakelijk in: 14 puik beste, meest vroeg-kalve Koeijen, 2 vare- en 1 vette Koe, 3 kalve Rieren, 2 Kalveren, 1 schoon zwart Ruinpaard, 6 jaar oud, mak in alle tuig, 2 vette Varkens, 3 dito Lammeren, 24 koperen- en 5 houten Aden, 8 koperen- en 5 houten Emmers, 1 Karn met geheel koperen beslag, 4 Melkvaten, 1 koperen Kaasketel, 1 nieuwe Kaaspers, 2 Hooiwagens, 1 Aardkar, Koeltrog, Brok- en Boteraad, Harken, Vorken, Tijmen, Zeelen, 1 BOOT met tuig, ongeveer 26 à 27 koesëten hooglandsch HOOI, eerste kwaliteit, voordeelig gewonnen, eene partij nieuw gekapt ijpen Hout, Damleggers, enz. enz.

Boelgoed te Wommels.

S. W. HOEKSTRA, Cand.-Nots. te Wommels, gedenkt, ten overstaan van een bevoegd ambtenaar, op Woensdag den 17 November 1852, 's morgens 9 uur, ten huize van *J. K. Wiersma*, te Wommels, bij boelgoed tegen gereed geld te verkoopen:

11 vette Koeijen, 1 best blaauw Ruinpaard, 4 Schapen, ongeveer 10 koesëten best Hooi, 1 Chais (modern), 1 beste Evenaar met Schalen en gewigten, 2 koperen Emmers, 1 Handketel.

MEUBELEN: 1 best Kabinet, 1 Secretaire, 2 Bedden met toebehooren, 1 Kagchel, Tafels, Stoelen, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer-, Glas- en Aardewerk. Voorts: 1 breed Gouden Oorijzer, 1 dito Horologie met Ketting, Cachet en Sleutel, 1 Zilveren Dito, 4 Gouden Hals- en 2 Handsloten, waarvan 1 met 5 streng ketting, 2 dito Doekspelden, Vingerringen, 1 Zilveren Zaktabaksdoos, Bijbel met beslag, 1 gegoten Meshecht, 1 Breidbeugeltje, 4 Lepels, 2 Suikerstrooijers en eenige andere voorwerpen.

Kapitein C. A. LEVON, gevoerd hebbende het Russische Fregatschip *Snomi*, van Brahéstadt in Finland, met eene lading Lijnzaad van Kertch naar Hull gedestineerd, daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Donderdag den 11 November 1852, voormiddags te 10 ure, te Hoorn op Terschelling, publiek verkoopen: Het CASCO of bij verbrijzeling de WRAKKEN van genoemd Fregatschip, alsmede de geborgene TUIGAGIE, bestaande in: staand gekapt Want, gescheurde Zeilen, Ankers, Kettingen en meerdere scheepszaken; — en voorts des avonds, aldaar te Westterschelling: Eene partij van plus minus 22 last ligt beschadigd, en welligt eene nog te bergene partij zwaar beschadigd LIJNZAAD, uit gemeld schip.

Nadere informatie bij C. ZUNDERDORP, Scheeps-Commissionair en Agent van voorschreven schip, te Terschelling.

Bekant Noordhoorns Eikenhout.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 10 November 1852, des voormiddags 10 uur, bij den Dragonders-Paardenstal aldaar, verkoopen: Eene partij bekant Noordhoorns EIKENHOUT, waaronder: Zaaghout, Kromhout, Hek- en Stokpalen, Leggers en Damleggers.

Nieuwe Planken en Eiken Palen.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 12 November 1852, des voormiddags 10 uur, bij *R. J. Niemendal* aldaar, verkoopen: Eene partij NIEUWE PLANKEN, van differente lengte, dikte en breedte, waaronder van 12 en 13 duim, zoomede EIKEN PALEN.

Bij geslotene briefjes te huur,
VOOR VIJF JAREN, VAN PETRI EN MEI 1853 TOT 1858:

Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Lemmer en Eesterga, nu groot wordende Kadastraal 54 bunder 73 roede en 70 el (149 pondm.), alle Wei- en Hooilanden; thans geheel en gedeeltelijk in gebruik bij *Romkema* en *Sietsma*. Conditien te vernemen bij J. J. DONKER, te Lemmer en bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden. Zullende de briefjes bij laatstgemelden *franco* moeten ingeleverd worden, vóór of op den 12 November aanstaande.

Te huur bij geslotene briefjes
voor vijf jaren,
IN TE GAAN DEN 12 MEI 1853 TOT EN MET DEN 12 MEI 1858:

Eene zeer ter nering staande HERBERG, met ruime STALLING, *HET LANDS WELVAREN*, staande aan den Rijdweg op de Langebuurt te *Stiens*.

Conditien zijn te vernemen bij DIRK I. RADERSMA, mede aldaar, bij wien ook de briefjes *franco* worden verwacht vóór of op den 23 November 1852.

Verhuring bij geslotene briefjes,
voor 4 jaren:

Eener ZATHE en LANDEN, in de Dragtster Compagnie, groot pl. m. 23 bunder Bouw- en Weidland; thans gebruikt bij *Jelle R. Zijlstra*.

De Conditien te vernemen bij R. S. ZIJLSTRA, Goud- en Zilversmid te Dragten. Briefjes in te leveren vóór den 25 November e. k.

Verhuring bij geslotene briefjes:

1. Voor den tijd van zeven jaren van af Petri en Mei 1853, van eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE enz., groot ongeveer zeven en dertig bunder, alle Greidlanden, staande en gelegen te Wijkel bij Sloten; thans in gebruik bij *Jelle Siegers Meina*. De Conditien zijn te vernemen bij de Wed. TJEERD MEINESZ, te Balk, bij wie de Briefjes moeten worden ingeleverd vóór of op den 23 November 1852.
2. Voor den tijd van vijf jaren, van af Petri en Mei 1853, van eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE enz., groot nagenoeg veertig bunder, alle Greidlanden, staande en gelegen te Oudega, gemeente Koudum; thans in gebruik bij *Pier Dijkstra*. — De Conditien zijn te vernemen bij de Wed. TJEERD MEINESZ, te Balk, bij wie de Briefjes moeten worden ingeleverd vóór of op den 30 November 1852; terwijl informatien te bekomen zijn bij TJETTE ABES BOERSMA, te Oudega, voormeld.

Bij geslotene briefjes te huur,
VOOR DEN TIJD VAN 4 JAAR:

Een BURGER WOONHUIS, BOERDERIJ, SCHUUR met STALLING voor 21 Koeijen en 2 Paarden, zeer geschikte MELKEN-KELDER en verder bijbehooren, met ERF, in de stad Workum, benevens daarbij gebruikt wordend alleruitmuntendst GREIDLAND, groot ongeveer 15 bunder (naar naam en faam 40 pondemaat) gelegen onder het behoor dier stad. De Woonhuizing thans in gebruik bij *Andries Wijma*.

Te aanvaarden St. Petri en 12 Mei 1853.

De Conditien liggen te lezen bij L. R. KETELAAR, Logementhouder aan de Zeesluis te Workum; terwijl de briefjes moeten zijn ingeleverd *franco* bij den Heer HARMEN VISSER, Kalkbrander aldaar, vòòr den 1 December 1852, bij wien inmiddels nadere inlichting te vernemen is.

Uit de hand te huur:

Eene uitmuntende KOOPMANS HUIZINGE, staande op een van de beste standen van Franeker, in de laatste jaren veel vertimmerd en verbeterd, voorzien van: dubbelden Winkel, eene Kamer aan de straat, ferme Binnenkamer, een Kelder, Bovenkamer, ruime Zolders, VRIJE STEEG, 2 PAKHUIZEN, TUIN enz. Te bevragen met *franco* Brieven bij A. H. v. D. MEULEN.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene rojale KOOPMANS-HUIZINGE, met PAKHUIS, waarin sedert jaren de handel in Koffij, Thee, Tabak, Sigaren en Kruidenierswaren is uitgeoefend.

Informatien te bekomen op *gefrankeerde* aanvrage, onder de letter H. bij Mejufvrouw de Wed. BURGGRAAFF, Boekhandelaarsche alhier.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene HUIZINGE in de Schrans onder Huizum, lett. B, no. 131; dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij de Wed. H. TIEMAN alhier.

FREDERIK DE HAAN, bij de Dubbelde Pijp te Leeuwarden; berigt bij deze aan zijne begunstigers, dat hij de TABAK 2½ Cents het halve Ned. pond heeft opgeslagen.

Leeuwarden, den 8 November 1852.

De Ondergeteekende berigt aan zijne begunstigers dat de BLANKE- en ORDINAIRE TABAK vijf Cents per Nederl. pond is opgeslagen.

Leeuwarden, den 9 November 1852. G. O. GORTER.

De ORDINAIRE- en BLANKE TABAK is 5 Cents per Ned. ℔ opgeslagen bij
Leeuwarden, den 9 November 1852. K. TIGLER WIJBRANDI.

Bij FONGER DE HAAN & ZOON, op het Noordvliet te Leeuwarden, zijn alle soorten van TABAK 2½ Cents per ½ Ned. pond in prijs verhoogd.

MODES.

De Ondergeteekenden hebben de eer hiermede bekend te maken, dat de nieuwe Parijzer *modellen* van DAMES- en KINDER MANTELS, alsmede de HOEDEN en MUTSEN voor het winter-saizoen bij hen zijn ontvangen.

Sneek, den 9 November 1852. G. STOCKMANN & ZONEN.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten dat zij de modellen van HOEDEN en MUTSEN en verdere MODE-ARTIKELEN voor het winter-saizoen heeft ontvangen.

Sneek, den 5 November 1852. N. D. SCHAAP.

STOOMBOOT *HARLINGEN*.

De DIRECTIE maakt bekend, dat de STOOMBOOT *HARLINGEN*, in de vaart van AMSTERDAM op HARLINGEN v. v., *Zondag den* 14 *dezer* van AMSTERDAM, en *Maandag* 15 *dezer* van HARLINGEN, voor het laatst gedurende dit saizoen zal vertrekken; terwijl de daarmede in verband staande DILIGENCE-DIENST tusschen HARLINGEN en GRONINGEN gelijktijdig zal worden GESLOTEN.

Harlingen, 8 November 1852.

K. WILLER'S KRUIDEN-OLIE

heeft een bijzonder weldadigen invloed op het Haar en op de Huid, die zij beide lenig houdt en voor uitdroogen bewaart. Zij is een extract van zekere Alpenkruiden, die het Haar nieuw doen groeijen, den groei steeds gaande houden en het krachtig, glanzend en golvend maken. Niet alleen voor diegenen, die geen Haar meer hebben, maar ook voor hen, die vreezen het te zullen verliezen, (gemeenlijk begint het dan eerst rossig en stroef te worden) kan deze Kruiden-Olie met vrucht aangewend worden en het bekleedt zekerlijk de eerste plaats onder al de Pomaden en Haar-olien, die bekend zijn.

Kleine Brochures, die eene nadere beschrijving, eene verzameling van Attesten en eene gebruiks-aanwijzing bevatten, worden gratis afgegeven in onderstaande Dépôts:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Gorredijk, *G. S. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Heerenveen, *G. Overdiep* en *Gebr. Padberg & Co.*; Hindeloopen, *David de Jong*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Meppel, Wed. *Branderhorst*; Sneek, *P. T. Potma*.

De Pillen en Zalf van HOLLOWAY,
een voortreffelijk middel voor klierziekte.

(*Uittreksel uit eenen brief, ter openbare kennis gebragt door het nieuwsblad* Delhi-gazette *en geschreven door den Heer* Pemberton *in de Kaapstad.*) »Waarde Wilfred! De Hofmeester van het schip, gedurende onze reis, ziende dat ik hevig leed aan klierziekte, raadde mij aan de Zalf en Pillen van *Holloway* te gebruiken, op grond dat, zoo als hij zeide, op eene vorige reis een passagier daardoor van die ziekte geheel genezen was; en daar gij de goedheid hadt gehad mij een goede voorraad daarvan mede te geven, begon ik daarvan gebruik te maken. In weinig dagen tijds gevoelde ik werkelijk eene merkelijke verbetering in mijn gestel. Ik ging daarmede voort volgens de verzoekschriften, en ik weet zeker dat het u genoegen zal doén te vernemen, dat ik thans volmaakt hersteld ben.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand, 244, *Holloway's Etablissement.*

SCHIJFSCHIETEN.

Met consent van het Ed. Acht. Gemeente-Bestuur van het Bildt, gedenkt de Kastelein W. KONING, aan den Ouden Bildtdijk onder St. Jacobi-Parochie, op Zaturdag den 13 November 1852, des namiddags om één uur, te laten Verschijfschieten:

EEN MODERNE PRIJS.

Een LEERLOOIJERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande en van goede getuigschriften voorzien, kan direct geplaatst worden bij
Brieven *franco*. J. D. VAN GELDER, te Leeuwarden.

LETTERZETTERS.

Er wordt gevraagd op eene Boek- en Courantdrukkerij, een JONGMAATJE, vlug kunnende zetten, tegen goed salaris. Men adressere zich aan H. VISSER, Meesterknecht ter Provinciale Drentsche en Asser Courant-drukkerij te *Assen*.

Er wordt verlangd om dadelijk in dienst te treden, eene VROUWELIJKE DIENSTBODE, liefst tusschen de 30 en 40 jaren oud, *Protestantsche Godsdienst*, tevens geschikt de huishouding waar te nemen bij een enkel Heer — alsmede

Te huur, dadelijk te aanvaarden:

Een INTREK, in de nabijheid van de Koornbeurs te Leeuwarden. Informatien te bekomen bij

Erven P. DE VRIES Pz.,
bij het Stadshuis te Leeuwarden.

Men verlangt zoo spoedig mogelijk, in eene fatsoenlijke huishouding binnen Leeuwarden, eene bekwame WERKMEID, van de Protestantsche Godsdienst, goed met de wasch kunnende omgaan, niet beneden de 25 jaren oud, en van goede getuigschriften voorzien. Zij die hiertoe genegen mogten zijn, worden verzocht zich ten spoedigsten met vrachtvrije brieven onder de letters A. B. C. te adresseren aan H. SIERSMA, in de Bollemansteeg te Leeuwarden.

WAARSCHUWING.

Er is VERLOREN: een BANKNOOT van *f* 100, no. 699. Voor den aanwijzer en eerlijken vinder *goede belooningen*. — Adres aan 't Bureau der Groninger Courant.

*** STAATHUISHOUDKUNDE.

Bij GEBRS. BORGRINK, te *Leeuwarden*, is uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

BASTIAT,	Krediet om Niet	*f* 2.00.
»	Overeenigbaarheid van Betrekkingen	- 0.87½
»	De doctorale Graad en het Socialismus	- 0.87½

Naar het Fransch door Mr. C. M. A. SIMON V. D. AA, *Procureur bij het Provinciaal Geregtshof van* FRIESLAND.

Iets ter aanprijzing van bovengenoemde werkjes aan te voeren, is overtollig. — Bastiat is, door zijne werken, bij iederen staathuishoudkundige genoeg bekend; en het groot debiet dat dezelve, zoowel hier als in Frankrijk steeds is te beurt gevallen, strekt den uitgevers genoegzaam ten waarborg, dat ook deze drie werkjes welkom zullen zijn en gereeden aftrek zullen vinden.

Verders debiteren zij met succes:

Wet op het Regt van Successie en op dat van Overgang bij Overlijden en hare Beginselen. . . . . *f* 1.[illegible]

Deze wet heeft dit vooruit bij de reeds bestaande, dewijl men in dezelve vindt aangehaald en geëxtraheerd stukken, die moeijelijk elders zullen gevonden worden.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.